

Till:

Diarienum: N2017/05430/TIF

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Handelskammaren Jönköpings läns remissyttrande över förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2029

Sammanfattning

Handelskammaren i Jönköpings län är en privat näringslivsorganisation som företräder näringslivet i Jönköpings län.

Inledningsvis konstaterar Handelskammaren i Jönköpings län att förslaget till den nationella transportplanen till stora delar är bra. Att fokus ligger på drift och underhåll är naturligt, infrastrukturen har under många år varit kraftfullt eftersatt. Glädjande nog finns också nya satsningar, vilka är nödvändiga.

Dessa satsningar, både på underhåll och nyinvesteringar, räcker dock inte för att lösa regionens eller landets utmaningar. En förutsättning för ett bra och effektivt näringsliv är att det finns en hög tillgänglighet och en god infrastruktur för alla transportsätt. För att stödja en förstoring av arbetsmarknadsregioner behöver tillgänglighet till angränsande regioner, men också inom regionen, förbättras.

Tyvärr tvingas vi återigen konstatera att vi dras med historiska försummelser gällande både väg och järnväg. Underhållsskulden är idag historiskt stor, vilket vi så gott som dagligen får synbara bevis för genom media. Planens förslag, menar vi, kommer inte betala av tillräckligt på skulden. Vi nyttjar därför detta tillfälle att uppmana riksdag och regering att utöka planens omfattning, i reda, pengar, i syfte att beta av underhållsskulden i rimlig omfattning.

Handelskammaren i Jönköpings läns bestämda uppfattning är att arbetet med att planera en ny stambana mellan Stockholm, Göteborg och Malmö, via Jönköping, måste inkluderas i planen och då som snabbtågsförbindelse - 320 km/h.

- Handelskammaren i Jönköpings län stöder Trafikverkets förslag att påbörja byggnationen av Ostlänken samt Lund Hässleholm. Dock, Handelskammaren anser att standarden skall vara 320 km/h.
- Handelskammaren anser att det är förvånande att sträckan Mölnlycke – Bollebygd inte längre finns med i förslaget till nationell plan.
- Handelskammaren anser att det är av största vikt att snarast fortsätta respektive återuppta planeringen för sträckorna Mölnlycke - Bollebygd – Jönköping – Linköping samt Jönköping - Hässleholm.
- En investering i nya stambanor bör ses som ett samhällsbyggnadsprojekt och som en möjlighet till samhällsutveckling. Det krävs därför ett tydligt beslut om att helheten skall genomföras.
- Handelskammaren Jönköpings län menar att bygget av stambanorna måste ske så snabbt som möjligt för att skapa största möjliga samhällsekonomiska vinster. Handelskammaren uppmanar därför regering och riksdag att lånefinansiera bygget i sin helhet.

- Handelskammaren i Jönköpings län menar att de investeringsåtgärder på Jönköpingsbanan som föreslås i planen är viktiga och nödvändiga.
- Handelskammaren i Jönköpings län menar att elektrifieringen av Y:et är en nödvändighet.
- Handelskammaren i Jönköpings län anser att kraftfulla insatser måste göras på södra stambanan. Den försämrade punktligheten är ett problem för pendlare och därmed också för näringslivet.
- Handelskammaren i Jönköpings län vill också särskilt betona vikten av de regionala järnvägar som finns i vår region, men också kringliggande rustas upp. Vi vill understryka att dessa reinvesteringar/investeringar sker i enlighet med projekt Höglandsspårs tankar.
- Vidare utredning behövs för att åtgärda de kvarstående briserna avseende de orealistiskt långa restiderna med tåg mellan Jönköping och Växjö.
- För att uppnå enhetlig motorvägsstandard mellan Stockholm och Göteborg, via Jönköping anser Handelskammaren i Jönköpings län att utbyggnaden av Ulricehamn-Jönköping skall ingå i den nationella planen för perioden fram till 2029.
- Handelskammaren i Jönköpings län anser att utbyggnaden av Rv 40 Nässjö-Eksjö och förbi Eksjö är mycket bra. Dock bör utbyggnaden ses som ett sammanhållet projekt.
- Handelskammaren i Jönköpings län menar att rv 26 Jönköping – Halmstad måste rustas upp. Tydliga insatser för att underlätta pendling är avgörande, minskad hastighet på rv 26 underlättar inte pendling.

Övergripande synpunkter och kommentarer

Generellt ser vi infrastruktur och kollektivtrafiksatsningar som avgörande frågor för ett fungerande näringsliv i regionen men också i angränsande regioner. Urbaniseringen slår hårt även mot södra Sverige. Samtidigt konstaterar vi att Jönköpings län är en av de starkaste industriregionerna i vårt land.

Således ser vi som självklart att vissa investeringar, däribland satsningar på en fungerande infrastruktur, måste genomföras för att säkerställa framtida företagande och skatteunderlag. Mindre satsningar och/eller oklara besked ger sämre förutsättningar för tillverkningsindustrin vilket ger lägre tillväxt, färre arbetstillfällen, färre företag och därmed mindre skatteunderlag.

Tillverkningsindustrin är fortfarande, och kommer så att vara under en överskådlig framtid, den dominerande industrigrenen. En förutsättning för en fortsatt positiv utveckling för regionens näringsliv är en hög tillgänglighet och god infrastruktur för alla transportsätt.

Med sitt geografiska läge mitt i södra Sverige, i mitten av triangeln Stockholm – Göteborg – Malmö, har Jönköpings län en viktig roll som logistisk knutpunkt.

Jönköpings län har tack vare sin storlek och geografisk placering stora förutsättningar att utvecklas som en av landets främsta tillväxtregioner. Högskolan, det aktiva näringslivet och entreprenörsandan bådär gott, men den eftersatta infrastrukturen sätter stora käppar i hjulen.

Ökade anslag men inte tillräcklig ökning

Finansieringen är den stora nyckelfrågan. Trots att infrastrukturpropositionen innehåller en rejäl anslagsökning räcker inte satsningarna. Det finns en mängd olika projekt som bör initieras, allt för att nå den samhällsutveckling vi så hett eftersträvar.

Handelskammaren i Jönköpings län menar att frågan kring finansieringen långsiktigt måste lösas och vill därför, även i detta sammanhang, ta tillfället i akt och påpeka att alternativa

finansieringsmöjligheter är vägen ut ur en ohållbar situation. Vi ställer oss positiva till lånefinansiering och till OPS-lösningar.

Järnväg

Det är av största vikt att ett nytt stambanesystem i dess helhet planeras. Det går inte nog att understryka den betydelse det skulle få för Jönköpingsregionen, men också för kringliggande regioner och Sverige som land. Att dessutom bygga samman Sveriges tre största städer med en modern järnvägssträckning är oerhört viktigt. Utredningar, inte minst från Högskolan i Jönköping, pekar tydligt på de samhällsekonomiska vinster en ny stambana skulle få i form av regionförstoring och förstörade arbetsmarknadsregioner.

I en värld där företagen i allt större utsträckning verkar på en internationell arena är tid en nyckelfaktor. Det planerade byggandet av en fast förbindelse över Fehmarnbelt i kombination med danskarnas satsningar och planer adderar perfekt till ett svenskt höghastighetstågssystem. Det finns olika beräkningar på tidsåtgången för en svensk resenär. Oavsett vem som har rätt menar vi att det står klart är att systemet skulle bli ett konkurrenskraftigt komplement till flyget för regionens företag.

Samtidigt skall konstateras att idag trängs persontrafik och godstransporter på samma järnväg. På flera sträckor är kapacitetsbristen så stor att en ökning av godset på järnväg omöjliggörs. Handelskammaren är övertygad om att för varje år som går utan att arbetet med en ny stambana planeras och byggs blir problemen i befintligt järnvägsnät större. Vår region, kringliggande regioner och Sverige tappar i konkurrenskraft gentemot övriga Europa.

Men det handlar inte enbart om nya stambanor. För att tillgodose näringslivets behov av kompetens, via pendling till och från arbeten, behövs satsningar på befintligt järnvägsnät. De i trafikplanen föreslagna satsningarna på Jönköpingsbanan är ett viktigt första steg och mycket bra.

I en tid där miljöfrågan än mer aktualiseras anser Handelskammaren att ett särskilt fokus måste riktas mot övriga regionala banor i vår, och kringliggande, regioner. Vi vill därför särskilt betona vikten av reinvesteringar/investeringar sker i enlighet med projekt Höglandsspår. Över 300 företag i vår region har undertecknat ett upprop till stöd för de regionala banorna.

Arbetet med att rusta upp och elektrifiera det så kallade Y:et är av största vikt. Jönköpings län är en logistikpunkt av mycket stort vikt för hela vårt system. En elektrifiering och upprustning skulle säkerställa godsets förflyttning till kund, både nationellt och internationellt. Det skulle också skapa bättre förutsättningar för arbetspendling vilket är avgörande för länets näringsliv.

Den försämrade punktligheten på södra stambanan är ett problem som påverkar bl.a. arbetspendlingen. Det kan inte nog understrykas hur viktigt det är med goda pendlingsmöjligheter. Ytterligare ett faktum är att stora mängder gods transporteras på södra stambanan varför Handelskammarens uppfattning är att kraftfulla insatser måste göras.

Väg

För Jönköpings län, liksom för de flesta län utanför storstadsregionerna, konstaterar vi att bilen även fortsättningsvis kommer vara det främsta transportmedlet vid resor både inom- och till och från regionen. Detta faktum gäller både för godset och för arbetspendling.

Handelskammaren i Jönköpings län konstaterar med förvåning att planen saknar en tydlig satsning på att binda samman Sveriges två största städer med motorväg. Det är vår mening att utbyggnaden av rv. 40 Ulricehamn – Jönköping till motorvägsstandard är av mycket stor vikt.

Beträffande den förslagna utbyggnaden av rv. 40 Nässjö – Eksjö och förbi Eksjö konstateras att det är en mycket efterlängtd satsning av näringslivet i regionen.

Vi vill dessutom se en förbättrad riksväg 26 Jönköping–Halmstad. Trafiken på rv 26 består idag till stor del av tung godstrafik samtidigt som vägens dåliga kvalitet bidrar till att trafiksäkerheten inte håller måttet. Att det dessutom ligger både stora och många företag längs vägen borde göra riksväg 26 till en prioriterad väg i kommande infrastruktursatsningar.

För Handelskammaren Jönköpings län

Jonas Ekeröth
Verkställande Direktör